

Санкції Європейського Союзу як дієвий інструмент підтримки України: економіко-правовий аспект

Каменський Д. В.

*доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри правознавства
Бердянський державний педагогічний університет
(тимчасово переміщений до м. Запоріжжя)
вул. Жуковського, 66, Запоріжжя, Україна
orcid.org/0000-0002-3610-2514
dm.kamensky@gmail.com*

Ключові слова: *військова агресія, економічні санкції, Європейський Союз, регламент ЄС, судовий позов, Загальний Суд ЄС.*

У статті подано авторський аналіз деяких положень європейського права щодо юридичної регламентації меж і порядку застосування економічних санкцій до Російської Федерації у відповідь на агресивне, непровоковане військове вторгнення в Україну. Загалом розкрито підстави та подано хронологію «санкційної» діяльності ЄС, висвітлено основні механізми та адресати санкційного впливу. Зазначено, що з 2014 р. лідером санкційного впливу на РФ залишаються США, які змогли згуртувати навколо себе європейських партнерів. Подано деякі факти щодо застосування європейських санкцій проти оборонного, медійного, фінансового, торговельного, енергетичного, транспортного та технологічного секторів РФ.

Доведено, що в правовому полі ЄС ключовою нормативною підставою для застосування санкцій проти фізичних та юридичних осіб іноземної держави є ст. 215 «Обмежувальні заходи» Договору про функціонування Європейського Союзу. Аргументовано, що після досягнення політичної згоди між державами-членами ЄС відповідні правові акти щодо запровадження санкцій готуються Європейською службою зовнішніх справ та/або Європейською комісією і передаються на ухвалення Раді у вигляді спеціальних регламентів та рішень.

На підставі двох дотичних прикладів із практики показано, що адресати санкцій регулярно намагаються, зазвичай безрезультатно, їх оскаржити в судах ЄС задля відновлення свого економічного та правового статусу.

За результатами проведеного дослідження сформульовано висновок про те, що самі по собі санкції не здатні виграти або зупинити війну, однак вони цілком здатні суттєво послабити економічний стан та політичну мотивацію держави-агресора продовжувати бойові дії, спонукають переосмислити власну позицію в напрямі згорання бойових дій. Це твердження є тим більше актуальним у сучасних умовах економічної та правової глобалізації.

European Union sanctions as an effective tool to support Ukraine: economic and legal aspect

Kamensky D. V.

*Doctor of Law, Professor,
Head of the Department of Law
Berdyansk State Pedagogical University
(temporarily relocated to Zaporizhzhya)
Zhukovsky str., 66, Zaporizhzhia, Ukraine
orcid.org/0000-0002-3610-2514
dm.kamensky@gmail.com*

Key words: *military aggression, economic sanctions, European Union, EU Council regulation, legal action, EU General Court.*

The research paper presents the author's analysis of some provisions of European law in terms of the legal regulation of borders and the procedure for applying economic sanctions to the Russian Federation in response to an aggressive, unprovoked military invasion of Ukraine. In general terms, the grounds are revealed and the chronology of the EU's "sanction" activity is presented, the main mechanisms and addressees of the sanctions influence are highlighted. It has been noted that since 2014, the leader of the sanctions influence on the Russian Federation remains the USA, which was able to rally European partners around it. Some facts regarding the application of European sanctions against the defense, media, financial, trade, energy, transport and technological sectors of the Russian Federation have been presented.

It has been proven that in the legal field of the EU, the key normative basis for the application of sanctions against individuals and legal entities of a foreign state is Art. 215 "Restrictive measures" of the Treaty on the Functioning of the European Union. It has been argued that after reaching a political agreement between EU member states, relevant legal acts on the introduction of sanctions are prepared by the European External Affairs Service and/or the European Commission and submitted to the Council for approval in the form of special regulations and decisions.

Using two relevant examples from practice, it has been shown that the recipients of sanctions regularly try, usually unsuccessfully, to challenge them in EU courts in order to restore their economic and legal status.

Based on the results of the research, it was concluded that sanctions by themselves are not capable of winning or stopping the war, but they are quite capable of significantly weakening the economic condition and political motivation of the aggressor state to continue hostilities, prompting them to rethink their own position in the direction of the cessation of hostilities. This statement is all the more relevant in today's conditions of economic and legal globalization.

Вступ. Військова агресія Росії проти України спонукала чимало інших країн світу запровадити широкий пакет скоординованих економічних санкцій проти держави-агресора. Заходи спрямовані на обмеження звичайних торговельних і фінансових відносин з Росією, покарання російських олігархів, які підтримують В. Путіна, а також очікуваний деструктивний вплив на російську економіку – усе це заради стримування РФ від продовження війни. Водночас масштаб і серйозність цих економічних санкційних впливів дуже різняться,

і їхній повний вплив на російську економіку все ще розкривається, як і відповідні наслідки для економічної діяльності в інших країнах [1].

Зменшення доступу до імпортованих технологій разом з відтоком іноземних фірм і кваліфікованих російських працівників будуть довгостроковими перешкодами для економіки Росії. Зокрема, Міністерство торгівлі США стверджує, що світовий експорт мікросхем до Росії впав на 90%, а 38 країн запровадили суворий експортний контроль. Багато іноземних компаній «самосанкціонуються»,

згортаючи діяльність або залишаючи Росію, навіть якщо цього не вимагає закон.

Хоча санкції заморозили більшість російських закордонних активів, Росія продовжує отримувати великі доходи від експорту енергоресурсів. Так, доходи від нафти і газу склали 47% російських федеральних доходів із січня до травня 2022 р., хоча видобуток нафти в квітні скоротився. Проте доходи від нафти та газу зросли на 80%. Росія все ще заробляє приблизно 1 млрд дол. на день експортних доходів від нафти та газу, приблизно половина з яких надходить безпосередньо до федерального бюджету. Для порівняння, російські фіскальні дані (останні доступні для публічного доступу) показують, що Москва витратила 325 млн дол. на день на військові витрати у квітні [2]

Виклад основного матеріалу. Доводиться констатувати, що сьогодні у вітчизняному науковому просторі поки що бракує ґрунтовних аналітичних праць, присвячених економічним та правовим аспектам міжнародного санкційного режиму, застосованого до РФ.

Натомість західні науковці є помітно більш активними в цьому напрямі. Так, фахівці Єльського інституту керівників (Yale Chief Executive Leadership Institute), спираючись на аналіз економічної активності протягом п'яти місяців «вторгнення», опублікували розгорнутий аналітичний звіт, у якому стверджується, що відтік понад 1 000 глобальних компаній і міжнародні санкції мають серйозний негативний вплив на російську економіку. У науковій праці, яка налічує понад 100 сторінок, йдеться про те, що ці міжнародні відповіді на агресію серйозно нівелювали конкурентоспроможність російської економіки, одночасно посиливши внутрішні організаційні недоліки.

У статті обговорюється вплив санкцій на доходи від російської нафти та російську нафтову промисловість, російський імпорт, внутрішнє споживання та виробництво, а також внутрішню фіскальну політику. Також наголошено на тому, що китайські компанії більш обережно ставляться до втрати доступу до ринків США та Європи, аніж до ринку Росії внаслідок порушення санкційного режиму, накладеного США [3].

Тепер щодо «європейського» вектору розглядуваної проблематики. Як відомо, Європейський Союз (далі – ЄС) послідовно ухвалив декілька пакетів санкцій у відповідь на військову агресію Росії проти України. У хронологічному аспекті тут варто звернути увагу на таке. Ухвалений 17 березня 2014 р. Регламент ЄС № 269/2014 став першим документом, присвяченим обмежувальним заходам як колективній реакції на дії, які підривають територіальну цілісність, суверенітет та незалежність України або загрожують ним.

24 лютого 2022 р. Високий представник ЄС видав заяву від імені Союзу, в якій найрішучішим чином засудив неспровоковане вторгнення збройних сил РФ в Україну та участь Білорусі в цій агресії проти України. Верховний представник зазначив, що відповідь ЄС включатиме як секторальні, так і індивідуальні обмежувальні заходи. Того ж дня Рада ЄС спільно й найрішучішим чином засудила неспровоковану та невинуватану військову агресію Російської Федерації проти України. Своїми незаконними військовими діями Росія грубо порушує міжнародне право та принципи Статуту ООН, підриває європейську та глобальну безпеку й стабільність. У тісній координації з партнерами та союзниками Рада ЄС погодилася подальші обмежувальні заходи, які призведуть до масштабних і серйозних наслідків для Росії за її дії.

Відповідно, з 24 лютого 2022 р. з огляду на серйозність безпекової ситуації ЄС уже неодноразово застосовував обмежувальні заходи, викладені в Додатку I до Регламенту (ЄС) № 269/2014.

Станом на серпень 2022 р. Європейський Союз затвердив сім пакетів санкцій проти Росії. Проте, що країни ЄС погодилися продовжити санкції проти Росії до січня 2023 р., повідомила президентка Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн [4].

Метою вжиття санкційних заходів є послаблення здатності керівництва РФ фінансувати війну; покладення значного економічного та політичного тягаря на політичну еліту Росії, відповідальну за підготовку, фінансування та продовження вторгнення.

Відповідні санкційні заходи включають індивідуальні санкції, економічні санкції, обмеження щодо ЗМІ, дипломатичні заходи [5].

Додатково ЄС запровадив санкції проти Білорусі у відповідь на її сприяння вторгненню в Україну.

Варто зауважити, що чутливі економічні санкції, мабуть, навіть більш суворі та масштабні за змістом, застосовують Сполучені Штати. Про них та їхні правові наслідки варто говорити окремо, на сторінках окремої наукової статті.

У ретроспективі варто сказати про таке. У липні та вересні 2014 р. ЄС запровадив економічні санкції, спрямовані на обмеження торгівлі з Росією в окремих секторах економіки.

Згодом, у березні 2015 р., лідери ЄС вирішили узгодити чинний режим санкцій із повним виконанням Мінських домовленостей, що було заплановано на кінець грудня 2015 р. Оскільки цього не сталося, санкції було подовжено до 31 липня 2016 р. Далі економічні санкції продовжували на період у шість місяців з липня 2016 р. Рішення про їх продовження ухвалювалося щоразу після оцінки прогресу щодо виконання Мінських угод.

Наразі запроваджені економічні санкції продовжено до 31 січня 2023 р.

Ці санкції спрямовані проти оборонного, медійного, фінансового, торговельного, енергетичного, транспортного та технологічного секторів. Наведемо декілька уточнюючих фактів щодо цього.

Фінансовий сектор. Обмеження доступу до первинних і вторинних ринків капіталу ЄС для деяких російських банків і компаній; заборона на операції з Центральними банками Росії та Білорусі; заборона SWIFT-операцій для деяких російських і білоруських банків; заборона на надання Росії та Білорусі банкнот, номінованих в євро; заборона на державне фінансування чи інвестиції в Росії; заборона на інвестиції та внески в проекти, що співфінансуються Російським фондом прямих інвестицій.

Енергетика. Заборона на імпорт з Росії вугілля; заборона на імпорт з Росії нафти (за деякими винятками); заборона на експорт до Росії товарів і технологій нафтопереробної галузі; заборона на нові інвестиції в енергетичний сектор Росії.

Транспорт. Закриття повітряного простору ЄС для всіх літаків, які належать Росії або зареєстровані в ній; закриття портів країн ЄС для російських суден; заборона російським і білоруським автоперевізникам в'їжджати в ЄС; заборона на експорт до Росії товарів і технологій авіаційної, морської та космічної галузі.

Оборонна промисловість. Заборона на експорт до Росії товарів і технологій подвійного призначення, які можуть сприяти обороноздатності та безпеці Росії; заборона на торгівлю зброєю.

Операції із сировиною. Заборона на імпорт з Росії до ЄС чавуну, сталі, деревини, цементу, морепродуктів і спиртних напоїв; заборона на експорт до Росії предметів розкоші; заборона щодо вивезення золота з території Росії.

Телекомунікації. У 2022 р. ЄС призупинив мовлення п'яти російських державних ЗМІ, таких як «Супутник», «Russia Today», «Росія РТР / РТР Планета» «Росія 24», «Телецентр Міжнародний», а також їхніх дочірніх компаній. Як обґрунтування накладених санкцій зазначено, що ці ЗМІ були використані російським урядом як інструменти для маніпулювання інформацією та поширення дезінформації про вторгнення в Україну, включно з пропагандою, спрямованою на дестабілізацію сусідніх з Росією країн, а також держав-членів ЄС.

Як уже було зазначено, ЄС заборонив усі фінансові операції, пов'язані з управлінням резервами та активами Центробанку РФ, унаслідок чого він більше не може отримати доступ до активів, що зберігаються в державних і приватних банківських установах ЄС.

До речі, у лютому 2022 р. міжнародні резерви Росії становили 643 млрд дол. (579 млрд євро).

Наявність резервів в іноземній валюті допомагає, окрім іншого, підтримувати стабільний обмінний курс національної валюти конкретної держави.

Через заборону на здійснення операцій з ЄС та деякими іншими країнами більше половини російських резервів, за оцінками фахівців, наразі заморожені, ними не можна користуватись. Заборона також була введена іншими країнами (передусім такими, як США, Канада та Великобританія), які також зберігають частку російських валютних резервів.

Таким чином, Росія не може використовувати цю частину іноземних активів для надання коштів своїм банкам і, відповідно, обмежити наслідки інших санкцій. Навіть ліквідні золотовалютні резерви, що зараз зберігаються в Росії, відтепер важче продати саме через міжнародні санкції.

ЄС також заборонив продаж, постачання, передачу та експорт до Росії банкнот, номінованих в євро. Мета цього заходу полягає в тому, щоб обмежити доступ російського уряду, його Центрального банку та фізичних або юридичних осіб до готівкових ресурсів у євро задля запобігання практикам ухилення від санкцій.

Аналогічні санкції діють також щодо Білорусі.

Переходячи від економічного до юридичного боку розглядуваного питання, зазначаємо таке. У правовому полі ЄС головною нормативною підставою для застосування санкцій проти фізичних та юридичних осіб іноземної держави є ст. 215 «Обмежувальні заходи» Договору про функціонування Європейського Союзу. У цій нормі сказано, зокрема, про таке.

Якщо рішення, ухвалене відповідно до глави 2 розділу V Договору про функціонування Європейського Союзу, передбачає переривання або скорочення, частково або повністю, економічних і фінансових відносин з однією або кількома третіми країнами, Рада, діючи кваліфікованою більшістю та за пропозицією Високого представника Європейського Союзу з питань закордонних справ і політики безпеки, вживає необхідних заходів. Високий представник інформує про це Європейський Парламент.

Акти, згадані в цій статті, повинні включати необхідні положення щодо забезпечення правових гарантій відповідним особам [6].

Далі перелік відповідних санкцій та межі їхнього застосування деталізуються вже на рівні спеціальних актів Ради ЄС.

Варто зазначити, що санкції ЄС повністю відповідають зобов'язанням за міжнародним правом, поважаючи права та основні свободи особи.

Після досягнення політичної згоди між державами-членами ЄС відповідні правові акти готуються Європейською службою зовнішніх справ та/або Європейською комісією і передаються на

ухвалення Раді. Регламенти та рішення Ради як правові акти загального застосування є обов'язковими для будь-якої фізичної чи юридичної особи під юрисдикцією ЄС. Це означає будь-яку фізичну чи юридичну особу в межах ЄС, будь-якого громадянина ЄС у будь-якому місці, а також усі компанії та організації, зареєстровані відповідно до вимог законодавства країни-члена ЄС.

Наступний приклад розкриває, принаймні загально, правовий алгоритм та обсяги застосування економічних санкцій. Йдеться про Регламент Ради (ЄС) 2022/428 від 15 березня 2022 р. про внесення змін до Регламенту (ЄС) № 833/2014 щодо обмежувальних заходів у зв'язку з діями Росії, які дестабілізують ситуацію в Україні.

У цьому документі, зокрема, зазначено, що 15 березня 2022 р. Рада ЄС, спираючись на положення Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема його ст. 215 (про неї йшлося вище), беручи до уваги Рішення Ради (спільна зовнішня політика та політика безпеки (CFSP)) 2022/430 від 15 березня 2022 р. про внесення змін до Рішення 2014/512/CFSP щодо обмежувальних заходів у зв'язку з діями Росії, які дестабілізують ситуацію в Україні, враховуючи спільну пропозицію Високого представника Європейського Союзу з питань закордонних справ і політики безпеки та Європейської Комісії, ухвалила Рішення 2022/430, вносячи зміни до Рішення 2014/512/CFSP і запроваджуючи подальші торговельні обмеження щодо чавуну та сталі, а також предметів розкоші.

Рішення 2022/430 розширює перелік осіб, пов'язаних з оборонно-промисловою інфраструктурою РФ, на яких поширюються жорсткіші експортні обмеження щодо товарів і технологій подвійного використання, а також товарів і технологій, які можуть сприяти технологічному посиленню оборони та безпеки Росії. Рішення 2022/430 також накладає заборони на нові інвестиції в російський енергетичний сектор, а також повне обмеження експорту обладнання, технологій і послуг для енергетичної галузі в Росії, за винятком атомної промисловості та сектору транспортування енергії до кінцевого споживача.

Рішення 2022/430 забороняє всі операції з певними державними компаніями, які вже підпадають під обмеження рефінансування. Рішення 2022/430 також забороняє надання послуг кредитного рейтингу та доступ до будь-яких підписок на послуги кредитного рейтингу для російських клієнтів.

У документі зазначено, що ці заходи підпадають під дію Договору про функціонування Європейського Союзу, через що задля забезпечення їх однакового застосування в усіх державах-членах потрібна єдина регулятивна дія на рівні всього ЄС [7].

Цілком природно та очікувано, що накладення санкцій на російські компанії та на фізичних осіб отримує неабиякий супротив у судовому аспекті. Наведемо декілька доказів цієї тези.

Так, 27 червня 2022 р. Загальний суд ЄС відхилив клопотання про вжиття тимчасових заходів (спеціального режиму відновлення правового статусу сторони процесу), подане впливовим російським олігархом Алішером Усмановим, якого 28 лютого 2022 р. було внесено до списку санкцій ЄС щодо Росії (справа T-237/22 R).

У своєму рішенні Суд зазначив, що заява не довела терміновості/серйозності непоправної шкоди, заподіяної заявнику, оскільки пан Усманов посилався лише на шкоду, яка стосується фінансової життєздатності трьох дочірніх компаній "USM", у яких він володіє 49% акцій, а тому не є контролюючим акціонером. Йому не вдалося продемонструвати суду наявність прямого причинно-наслідкового зв'язку між погіршенням фінансового становища дочірніх компаній та його включенням до санкційного списку ЄС.

21 червня 2022 р. Загальний суд ЄС також відхилив клопотання про застосування тимчасових заходів щодо сестер Усманова, а саме Г. Ісмаїлової (справа T-234/22 R) і С. Нарзієвої (справа T-238/22 R). Їх обох додали до санкційного списку ЄС щодо Росії 8 квітня 2022 р. [8].

Далі у своєму рішенні від 27 липня 2022 р. Загальний суд ЄС відхилив заяву медіа-компанії "RT France", дочірньої компанії медіахолдингу "Russia Today", про скасування санкцій, накладених у березні 2022 р. Ці санкції забороняють медіаоператорам ЄС здійснювати мовлення та сприяти мовленню "RT France" (та інших поєднаних із нею каналів) і призупиняють будь-яку ліцензію на мовлення, дозвіл або домовленості з компанією. Це перший у практиці Загального суду кейс, коли він ухвалив рішення щодо санкцій, спрямованих на заборону трансляції аудіовізуального контенту.

Суд відхилив аргументи представників компанії "RT France" щодо відсутності причин для накладення санкцій, справедливості ухваленної процедури та його аргументів про те, що санкції були непропорційним обмеженням права RT на свободу вираження думок і свободу підприємництва. Суд також зазначив, що Рада ЄС не помилилася, встановивши, що "RT France" перебувала під контролем російського уряду та публічно поширювала контент, який виправдовував та підтримував військові дії проти України [9].

Наразі інших прикладів на судове оскарження санкційного режиму та результатів такого оскарження вистачає, нові позови подаються регулярно. Це свідчить, з одного боку, про збереження і навіть подальше посилення санкційного впливу на певні визначені російські компанії та фізичних осіб,

а з іншого боку, про очевидну чутливість широкого спектру обмежувальних заходів.

Висновки. Санкції не виграють війну і не зупиняють військовий наступ. Водночас санкції здатні суттєво послабити економічний стан та мотивацію держави-агресора продовжувати бойові дії, спонукають переосмислити свою позицію в напрямі згортання агресивних дій. У сучасних умовах економічної глобалізації ця теза є особливо актуальною, вона потребує

додаткового осмислення та наукового обґрунтування передусім фахівцями в галузі економіки та права. Цілком очевидно, що ті процеси, які сьогодні відбуваються у світі щодо перебудови архітектури глобальної безпеки, політико-правового устрою та економічних зв'язків, є безпрецедентними. Отже, це потребує нових підходів до наукового аналізу задля вироблення якісних порад і рекомендацій передусім для нашої держави в її євроінтеграційних прагненнях.

ЛІТЕРАТУРА

1. Bown C. Russia's war on Ukraine: A sanctions timeline. *Peterson Institute for International Economics*. URL: <https://www.piie.com/blogs/realtime-economic-issues-watch/russias-war-ukraine-sanctions-timeline> (дата звернення: 18.08.2022).
2. DiPippo G. Strangling the Bear? The Sanctions on Russia after Four Months. *Center for Strategic & International Studies*. URL: <https://www.csis.org/analysis/strangling-bear-sanctions-russia-after-four-months> (дата звернення: 18.08.2022).
3. Sonnenfeld J., Tian S., Sokolowski F., Wyrebkowski M., Kasprowicz M. Business Retreats and Sanctions Are Crippling the Russian Economy. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=4167193 (дата звернення: 18.08.2022).
4. Войтюк Т. ЄС затвердив сьомий пакет санкцій проти Росії. URL: <https://suspilne.media/262864-es-zatverdiv-somij-paket-sankcij-proti-rosii> (дата звернення: 18.08.2022).
5. Санкції ЄС. URL: <https://www.dw.com/uk/sanktii-eu/t-56951513> (дата звернення: 18.08.2022).
6. Consolidated versions of the Treaty on European Union and the Treaty on the Functioning of the European Union 2012/C 326/01. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A12012E%2FTXT> (дата звернення: 18.08.2022).
7. Council Regulation (EU) 2022/428 of 15 March 2022 amending Regulation (EU) No 833/2014 concerning restrictive measures in view of Russia's actions destabilizing the situation in Ukraine. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32022R0428> (дата звернення: 18.08.2022).
8. EU court rejects 'interim measures' application by Alisher Usmanov. URL: <https://www.europeansanctions.com/2022/06/eu-court-rejects-interim-measures-application-by-alisher-usmanov> (дата звернення: 18.08.2022).
9. Judgment of the General Court in Case T-125/22. RT France v Council. PRESS RELEASE No. 132/22. Luxembourg, 27 July 2022. URL: <https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2022-07/cp220132en.pdf> (дата звернення: 17.08.2022).

REFERENCES

1. Bown C. Russia's war on Ukraine: A sanctions timeline. *Peterson Institute for International Economics*. URL: <https://www.piie.com/blogs/realtime-economic-issues-watch/russias-war-ukraine-sanctions-timeline> (reference date: 18.08.2022).
2. DiPippo G. Strangling the Bear? The Sanctions on Russia after Four Months. *Center for Strategic & International Studies*. URL: <https://www.csis.org/analysis/strangling-bear-sanctions-russia-after-four-months> (reference date: 18.08.2022).
3. Sonnenfeld J., Tian S., Sokolowski F., Wyrebkowski M., Kasprowicz M. Business Retreats and Sanctions Are Crippling the Russian Economy. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=4167193 (reference date: 18.08.2022).
4. Voitiuk T. YeS zatverdiv somyi paket sanktsii proty Rosii. URL: <https://suspilne.media/262864-es-zatverdiv-somij-paket-sankcij-proti-rosii> (reference date: 18.08.2022) [in Ukrainian].
5. Sanktsii YeS. URL: <https://www.dw.com/uk/sanktii-eu/t-56951513> (reference date: 18.08.2022) [in Ukrainian].
6. Consolidated versions of the Treaty on European Union and the Treaty on the Functioning of the European Union 2012/C 326/01. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A12012E%2FTXT> (reference date: 18.08.2022).
7. Council Regulation (EU) 2022/428 of 15 March 2022 amending Regulation (EU) No 833/2014 concerning restrictive measures in view of Russia's actions destabilizing the situation in Ukraine. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32022R0428> (reference date: 18.08.2022).

8. EU court rejects ‘interim measures’ application by Alisher Usmanov. URL: <https://www.europeansanctions.com/2022/06/eu-court-rejects-interim-measures-application-by-alisher-usmanov> (reference date: 18.08.2022).
9. Judgment of the General Court in Case T-125/22. RT France v Council. PRESS RELEASE No. 132/22. Luxembourg, 27 July 2022. URL: <https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2022-07/cp220132en.pdf> (reference date: 17.08.2022).